

Evoluția evaluării sistemice în cadrul organizației militare

Evolution of systemic evaluation in the military organization

Col.drd. Răzvan BICHIR*

*Clubul Sportiv al Armatei
e-mail: brsro@yahoo.com

Abstract

În sistemul militar, funcția de control-evaluare a îmbrăcat mai multe aspecte care deosebesc tot mai mult organismul militar de celelalte organizații din societate. Această funcție este vizibilă în tot sistemul militar, pe toate palierele acestuia, dar cu unele particularități evidente care țin de ierarhie, direcționalitate, continuitate, focalizare, scop și obiective, profesionalism și realism.

În Armata României, activitățile de control și evaluare au evoluat sub aspect conceptual, odată cu etapele de preaderare la NATO, ca fiind activități continue, tot mai necesare, care presupun verificări și analize, cu scopul de a stabili nivelul de îndeplinire a obiectivelor prestabilite, pentru a aplica măsurile corective și pentru a elimina eventualele deficiențe.

Evoluția controlului și evaluării în Armata României a fost treptată și a fost strâns legată de evoluția organismului militar, sub aspect atât doctrinar, cât și structural-organizatoric, mai ales după anul 1990.

In the military system, the control-evaluation function has taken on many aspects which increasingly distinguish the military organization from other organizations in society. This function is visible throughout the military system, on all its levels, but with some obvious particularities related to hierarchy, directionality, continuity, focus, purpose and objectives, professionalism and realism.

In the Romanian Armed Forces, control and evaluation activities have evolved conceptually, with the stages of pre-accession to NATO, as continuous, increasingly necessary activities, which involve checks and analysis, in order to determine the level of achievement of the pre-established objectives, to apply corrective measures and to eliminate any deficiencies.

The evolution of control and evaluation in the Romanian Army has been gradual and has been closely linked to the evolution of the military body, both in doctrinal and structural-organizational aspects, especially after 1990.

Cuvinte-cheie:

control și evaluare; cadru normativ; integrare; verificări; evaluare sistemică.

Keywords:

monitoring and evaluation; regulatory framework; integration; audits; systemic evaluation.

Info articol

Primit: 23 iulie 2024; Evaluat: 19 august 2024; Acceptat: 19 septembrie 2024; Disponibil online: 15 octombrie 2024

Citare: Bichir, R. 2024. „Evoluția evaluării sistemice în cadrul organizației militare”.

Buletinul Universității Naționale de Apărare „Carol I”, 13(3): 184-193. <https://doi.org/10.53477/2065-8281-24-32>

© Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I”

Articol cu acces deschis distribuit în conformitate cu termenii și condițiile licenței Creative Commons Attribution (CC BY-NC-SA)

Sistemul militar și-a creat, dezvoltat și perfecționat propriul sistem de control-evaluare. Acesta este reprezentat de structuri specializate și de norme care răspund exigențelor și cerințelor autorităților publice centrale pe acest domeniu, și cuprinde structurile de control intern managerial, de audit intern și, de ce nu, structura de luptă antifraudă (pentru investigarea eventualelor aspecte privind corupția și fraudele în rândul personalului încadrat în funcții în structurile Ministerului Apărării Naționale și în structurile aflate în subordinea sau, după caz, în coordonarea acestuia). Pe lângă acestea, funcționează și Corpul de control și inspecție, care completează tabloul structurilor destinate implementării politicilor de evaluare-control din armată.

Amintim totuși că, anterior anilor '90, controlul în armată a fost subsumat controlului de stat, ca ideologie, iar ca acțiune, a fost materializat îndeosebi prin acțiuni rigide atât ca planificare, cât și ca rezultate, care se finalizau, de regulă, prin calificative, însoțite de măsuri cu caracter punitiv, de natură administrativă și, uneori, chiar de ordin penal.

Odată cu integrarea în NATO (2004) și apoi în Uniunea Europeană (2007), întreaga societate românească a descoperit că funcția de control-evaluare are noi valențe și conotații, mai mult sau mai puțin diferite față de cele care se cunoșteau anterior, din etapa comunistă. Pe fond, ceea ce deosebește fundamental actuala etapă de dezvoltare a societății românești de cea de dinaintea anului 1990 constă în acceptarea și implementarea unei noi filozofii privind implementarea de politici publice¹ (Ionescu 2009) și evaluarea rezultatelor lor.

De fapt, prin integrarea în structurile euroatlantice, România a achiesat la strategia globală a NATO și UE, care presupunea conceperea, aplicarea, evaluarea și raportarea rezultatelor politicilor publice, derulate în cadrul unei perioade de timp cunoscute sub denumirea de „cicluri de planificare strategică și de programare”.

¹ Politicile publice preiau elemente, tehnici și metode din economie, drept, sociologie, psihologie sau științe politice.

Evoluția conceptuală și acțională a evaluării în Armata României

În evoluția sa, Armata României s-a străduit să-și construiască o structură compatibilă cu cerințele epocii, menită a face față provocărilor determinate de riscurile și amenințările vremii, condusă de comandanți destoinici și capabili de a îndeplini misiunile de luptă încredințate.

Ca orice sistem complex, care formează un tot organizat, Ministerul Apărării Naționale reprezintă un ansamblu de elemente (forțe, principii, reguli etc.), dependente între ele și aflate în interacțiune, care pune ordine în domeniul gândirii militare, participă la reglementarea activităților în domeniul securității și apărării naționale și face ca transpunerea ordonată a acestora în

practică să funcționeze potrivit scopului urmărit.

În vederea fundamentării actului de decizie și realizării interdependențelor funcționale la nivelul ministerului, la fel ca la nivelul tuturor structurilor NATO, a fost și este necesară o interfață între conducere și structurile subordonate, interfață care să asigure o evaluare de sistem reală, echidistantă și transparentă, să fie barometrul furnizor de date concrete și să vină cu propuneri viabile și oportune, menite să aducă corecții în multitudinea de probleme cu care se confruntă sistemul militar.

Activitatea de evaluare reliefează vectorul important al procesului managerial al organismului militar care, exercitată cu profesionalism pe toate palierele ierarhiei, asigură fundamentul unui act de conducere benefic pentru funcționarea optimă a sistemului.

1. Cadrul normativ actual privind evaluarea sistemică a organismului militar

Din perspectiva instituțională, problematica controlului și evaluării în Ministerul Apărării Naționale este legată, relativ recent, de reînființarea Inspectoratului General al Ministerului Apărării Naționale (Guvernul României 1999)² în anul 1994. Acest aspect nu a exclus, însă, activitățile de control în unitățile armatei, efectuate de Statul Major General, în special pe linie operațională.

Începând cu anul 1998, Inspectoratul General al Ministerului Apărării Naționale și-a orientat eforturile către elaborarea și definitivarea unui nou cadru normativ privind controlul și evaluarea în Armata României, fapt ce a cuprins reglementări noi, experimentate în perioada anilor 2000-2001. (Inspectoratul General al Ministerului Apărării Naționale 1999, 63)

Prin acest demers, a fost proiectat un sistem unitar, integrat și operațional pentru evaluarea și autoevaluarea structurilor militare, care permitea determinarea stării reale și a obiectivelor a capacității acestora de a-și îndeplini misiunile pentru care au fost constituite.

Concomitent cu definitivarea cadrului normativ privind controlul și evaluarea în Armata României, Inspectoratul General al Ministerului Apărării Naționale a lucrat și la operaționalizarea conceptuală a problematicii „stării armatei”, precum și a celei de „stare a unei structuri militare”.

Transformările produse în armată, îndeosebi ca urmare a implementării concepțiilor privind proiecțiile structurii de forțe, a conceptelor noi de planificare a apărării etc., au făcut ca deciziile la nivelul de vârf al armatei să fie fundamentate pe bază de date și informații reale privind starea structurilor militare și a armatei în ansamblul ei.

Din aceste considerente, au fost necesare regândirea și armonizarea sistemului instituțional de control și evaluare, pe baza căruia să se poată determina și evalua starea armatei.

² „Inspectoratul General al Ministerului Apărării Naționale are în componere: Inspectoratul pentru Trupele de Uscat, Inspectoratul pentru Aviație și Apărare Antiaeriană, Inspectoratul pentru Marina Militară, Inspectoratul pentru Controlul Financiar de Gestione, Inspectoratul pentru Înzestrare și Logistică, Inspectoratul pentru Protecția Mediului și Muncii, Inspectoratul pentru Regulamente, Secția Sinteza privind Starea Armatei, Comisia de Jurisdicție a Imputațiilor și Secția Secretariat, Personal și Probleme Administrative”.

Astfel, a fost conceput și operaționalizat un concept compatibil cu cel practicat în armatele statelor membre ale NATO, pentru evaluarea stării sistemului militar. Acesta integrează un ansamblu de indicatori de stare, care, supuși unui proces de cuantificare, puteau furniza factorilor de decizie date și informații privind situația în care se află, la un moment dat, atât structurile militare, cât și armata în ansamblul său.

În cadrul acestui concept sistemic, la fel ca în sistemele de evaluare din armatele moderne, informațiile privind starea organismului militar sunt rezultatul a două niveluri de analiză: primul vizează starea unităților și marilor unități, având la bază controlul, inspecțiile și rapoartele de autoevaluare³ ale comandanților unităților respective și al doilea, care vizează evaluarea sistemică a capacității de îndeplinire a direcțiilor de acțiune și a obiectivelor militare, concretizate în planuri și programe, având la bază măsurarea performanțelor realizate și compararea lor cu valorile și standardele stabilite inițial (Ministerul Apărării Naționale 2000).

Din studiul literaturii de specialitate, dar și ca urmare a schimburilor de experiență cu structuri cu atribuții similare din unele armate moderne, unde determinarea stării organismului militar era o practică uzuală, Inspectoratul a propus și a stabilit o serie de indicatori de stare care să fie luați în calcul la determinarea stării acestuia. Acești indicatori vizau, în principal: conducerea sistemului militar, potențialul operațional al forțelor⁴, moralul forțelor, disciplina militară, sănătatea personalului armatei, echipamentele și infrastructura și acordurile internaționale/parteneriatele operaționale necesare acoperirii nevoilor de securitate.

La momentul respectiv, acești indicatori multidimensionali reprezentau și elementele importante de bază ale sistemului politicii de planificare integrată a apărării, a cărui esență consta în faptul că planificarea, programarea, bugetarea și evaluarea resurselor umane, materiale și financiare destinate armatei se realizează pe termen lung, într-o concepție integrată, pe bază de programe. În sistemul militar, de cele mai multe ori, accentul este pus pe considerente tehnice, în mai toate domeniile de activitate. Problematika evaluării nu a făcut excepție, astfel că a fost și este mai ușor de sintetizat rezultatul unei evaluări pe componente cantitative și mai dificil de analizat și sintetizat pe componentele calitative.

Începând cu anul 2001, Inspectoratul Ministerului Apărării Naționale își consolidează funcția de expertiză prin care ministrul apărării naționale își exercită atribuțiile specifice de control și evaluare a activităților desfășurate în armată, în toate domeniile conducerii administrative și operaționale. Astfel, inspectoratul a fost desemnat să gestioneze întreaga activitate de control și evaluare din armată.

³ Autoevaluare – activitate specifică, desfășurată periodic de către conducătorii de organizații (colective), la termene stabilite sau ori de câte ori este nevoie, pe baza unor criterii sau indicatori stabiliți, de regulă, în instrucțiunile de control, prin care aceștia determină nivelul de stare existent în propriile structuri, sesizează disfuncțiile și, pe baza analizelor, corectează propriile decizii sau acțiuni întreprinse anterior.

⁴ Potențial operațional – posibilitățile unei structuri militare de a-și îndeplini misiunile potrivit locului, rolului și destinației în timp de pace, în situații de criză și de război – www.mapn.ro, Statul Major General, Terminologie militară.

În anul 2004, ca urmare a unor analize comune, desfășurate cu Statul Major General, Inspectoratul a preluat, ca atribuți, numai palierul evaluării sistemice a organismului militar, reușind, în același timp, promovarea și aprobarea unui cadru normativ nou privind sistemul de evaluare prin inspecții în armată (Ordinul ministrului apărării naționale, M 120 2004). Cu această ocazie, s-a stabilit și faptul că activitatea de evaluare continuă să fie gestionată și monitorizată de Inspectoratul Ministerului Apărării Naționale prin „Programul Organizatoric al Inspecțiilor (POI)”, document care se elaborează și se aprobă de către ministrul apărării naționale în fiecare an de instrucție (Ordinul ministrului apărării naționale, M 120 2004, art. 14).

În vederea exercitării operative a competențelor atribuite Corpului de control și inspecție, precum și pentru creșterea eficienței activităților specifice, executate pentru coordonarea planificării și monitorizării inspecțiilor și controalelor în Ministerul Apărării Naționale, s-a solicitat, în baza Ordinului ministrului apărării naționale nr. M 183 din 2005 (Ordinul ministrului apărării naționale nr. 183 2005), dezvoltarea unei aplicații informatice, care a avut ca scop generarea Planului organizatoric al inspecțiilor și controalelor, prevăzut la art.15, alin. (1) din Instrucțiunile privind planificarea, organizarea și executarea inspecțiilor și controalelor în Ministerul Apărării Naționale, aprobate prin Ordinul ministrului apărării naționale nr. M.S. 56 din 15.06.2015.

Efectul principal al acestui act normativ îl constituie crearea condițiilor necesare ca toate structurile centrale, statele majore ale categoriilor de forțe ale armatei și comandamentele de armă să fie cuprinse într-o bază de date unitară, care poate fi consultată de către personalul cu funcții de conducere de la toate eșaloanele, în vederea evaluării sistemice a organismului militar și a îmbunătățirii activității de inspecție și control în Ministerul Apărării Naționale.

Astfel, conform dispoziției șefului Corpului de control și inspecție, a intrat în exploatare aplicația informatică pentru gestionarea inspecțiilor și controalelor în Ministerul Apărării naționale – InsCon, destinată informatizării managementului activităților de inspecție și control, planificate la nivelul structurilor centrale și a celor aflate în subordinea sau coordonarea acestora, care stau la baza procesului de elaborare anuală a Programului organizatoric al inspecțiilor și controalelor din cadrul Ministerului Apărării Naționale, denumit în continuare POIC (Corpul de control și inspecție 2018, 15).

Totodată, competențele privind tipurile de inspecții care se execută în structurile militare au fost disjuncte și stabilite prin instrucțiunile proprii Inspectoratului Ministerului Apărării Naționale și ale Statului Major General (Dispoziția șefului Statului Major General 2008). S-a reușit astfel delimitarea procesului de evaluare structurală (control), punctuală a structurilor militare, gestionat de Statul Major General (SMG) și de eșaloanele subordonate acestuia, de cel al evaluării de sistem, privind domeniile de funcționare a organismului militar, gestionat de Inspectoratul Ministerului Apărării Naționale (Inspectoratul General al Ministerului Apărării Naționale 2004, 31).

Faptul că Inspectoratul Ministerului Apărării Naționale a reușit să statueze relațiile de interdependență între control și evaluarea de sistem și a delimitat conceptual evaluarea de sistem de cea structurală a demonstrat capacitatea acestei structuri militare de adaptare și de integrare rapidă în complexul de valori euroatlantice cu specific militar.

Derularea reformei armatei în ultimii ani nu a ocolit nici acest segment de activitate, astfel că, în anul 2007, Inspectoratul Ministerului Apărării Naționale (IMApN) s-a unit cu Corpul de Control și a format Corpul de control și inspecție (C.Ctrl.Insp.). Aceasta a reprezentat o altă etapă în dezvoltarea conceptuală a evaluării de sistem a organismului militar, moment în care respectiva activitate a devenit misiunea generală a Corpului de control și inspecție. Astfel, au fost stabilite și domeniile de competență care reflectă misiunea generală a Corpului de control și inspecție, cele mai relevante fiind:

- controlul sistemic al politicilor, programelor, acțiunilor, grupărilor și fondurilor alocate, conform proiectelor aprobate;
- recunoașterea datelor și documentelor de stare a structurii militare pe sectoarele de ocupație controlate și înaintarea preconizărilor de corecție ministrului apărării, sub egida stabilirii ciclurilor decizionale;
- managementul programării preocupărilor de inspecție în cadrul structurii armate (Ministerul Apărării Naționale 2021).

Paralel cu transformările menționate, domeniul evaluării de sistem și al evaluării structurale a organismului militar a cunoscut și cerințe privind modernizarea intrinsecă. Cea mai importantă directivă de dezvoltare pe acest domeniu a fost cea prevăzută în Strategia de transformare a Armatei României (aprobată în anul 2007) și avea ca obiectiv de bază îmbunătățirea „procesului de inspecție organizațională și gruparea eficace a acestuia la metamorfozarea Armatei României”, menționându-se faptul că „inspecția organizațională va succeda recunoașterea condiției și dezvoltării caracteristicilor programate ale procesului de metamorfozare și va procura referințele și indicațiile indispensabile stabilirii rezoluțiilor de corecție”. (Ministerul Apărării Naționale 2007).

Conștientizând importanța funcției de evaluare sistemică și structurală, în sprijinul exercitării actului de conducere de către ministrul apărării naționale, și ca unul dintre elementele de fundamentare a deciziilor sale, până în prezent s-a reușit, ca, prin activitățile concrete, desfășurate de Corpul de control și inspecție și de Statul Major General, mare parte din cerințele stabilite în Strategia de transformare a Armatei României să fie deja atinse.

2. Referințe ale transformărilor din domeniul controlului și evaluării

Transformarea Armatei României a fost concepută în corelare cu procesul de transformare a NATO (Ministerul Apărării Naționale 2007). În condițiile transformării forțelor, conceptelor și capabilităților, documentul pragmatic care a pus la dispoziția factorilor de decizie o viziune militară consolidată asupra viitoarei configurații a structurii de forțe și a capabilităților necesare îndeplinirii viitoarelor misiuni de către

Armata României a fost Strategia de transformare a Armatei României, care reprezintă viziunea pe termen mediu și lung a procesului de dimensionare, pregătire și înzestrare a Armatei României în vederea participării la viitoarele operații.

Putem spune că scopul transformării Armatei României l-a reprezentat realizarea unei structuri de forță moderne, reduse, profesionalizate, echipate adecvat, dislocabile, interoperabile, cu capacitate de autosusținere și de protecție multidimensională, cu o conducere flexibilă, care, pe baza informațiilor și datelor optime, va fi capabilă să ia decizii în timp scurt.

Materializarea obiectivului general urmărit în cadrul procesului de transformare va fi susținută de îndeplinirea celor 17 obiective majore, printre care regăsim și „optimizarea procesului de evaluare sistemică și structurală și alăturarea eficiență a acestora la transformarea Armatei României”. De altfel, în etapa a III-a, etapa integrării depline în NATO și în Uniunea Europeană (2016-2025), unul dintre obiectivele procesului de transformare a fost reprezentat de „concentrarea activităților de evaluare sistemică și structurală pe domeniul procesului de înzestrare și modernizare cu tehnică și echipamente”.

Concluzionăm că, din studiul literaturii de specialitate, dar și ca urmare a schimburilor de experiență cu structuri care au atribuții similare din unele armate moderne, unde determinarea stării organismului militar era o practică uzuală, inspectoratul a propus și a stabilit o serie de indicatori de stare, care să fie luați în calcul la determinarea stării acestuia.

Constituirea structurii de evaluare sistemică și structurală vizează realizarea unei entități moderne, profund profesionalizate, cu un grad ridicat de adaptabilitate, eficiență, care să se constituie în rol de structură expert multidisciplinară, prin care ministrul apărării naționale să își poată exercita atribuțiile de evaluare a activităților specifice organismului militar, ale cărei rezultate să-i îmbogățească cantitativ și calitativ suportul de date și informații necesare fundamentării deciziilor și care să ajute la gestionarea optimă a planificării și desfășurării tuturor activităților de inspecție din Armata României.

Evaluarea de sistem în Armata României a demarat, practic, odată cu intrarea în vigoare a *Instrucțiunilor privind planificarea, organizarea, executarea și finalizarea inspecțiilor inspectorului general* – aprobate prin Ordinul ministrului apărării naționale nr. M 120/2004. Privite inițial cu scepticism și chiar apreciate ca dificil de implementat, acestea aduceau argumente și elemente de ordin științific, algoritimizând și periodizând acțiunile structurilor implicate, pe diferite trepte, în actul de inspecție, plecând de la prima etapă, cea de planificare, și ajungând până la identificarea disfuncționalităților și monitorizarea îndeplinirii măsurilor menite să ducă la dorita corecție de sistem.

În abordarea acestei noi filozofii, s-a pornit de la adoptarea unor principii noi, potrivit cărora inspecția urma să aibă un caracter colegial, de lucru, pentru identificarea în

comun de către inspectori și de către cei inspectați a soluțiilor pentru înlăturarea problemelor constatate la structura investigată (Corpul de control și inspecție 2020). În fapt, noul cadru normativ dădea posibilitatea realizării unei adevărate metamorfoze a inspecției, transformării acesteia dintr-un act formal într-un proces participativ, de înțelegere reală a realizărilor și disfuncționalităților din structurile inspectate, ceea ce permitea o evaluare obiectivă și eficientă a activității acestora

Concepute de o manieră profund pragmatică, instrucțiunile statuau algoritmul și „pașii” procesului de inspecție, oferind, în numeroase anexe, modele de documente, cu care trebuia să se opereze în timpul activităților. Modernitatea acestora a atras aprecierea partenerilor noștri externi și chiar dese solicitări de prezentare, de explicare, de punere la dispoziție, ca instrument deosebit de util pentru buna funcționare a armatelor aflate pe calea restructurării și democratizării.

Astfel, actul normativ de reglementare a activității de evaluare a conferit încredere tuturor celor inspectați și a favorizat eficientizarea muncii în echipă, a fluidizat timpii de inspecție și a permis desfășurarea și a altor acțiuni conexe, menite să ducă la cunoașterea mai bună a stării moralului personalului armatei, la întărirea coeziunii și a spiritului de corp vital pentru orice sistem militar de apărare.

De altfel, începând cu anul 2005, activitățile de evaluare, desfășurate de Inspectoratul Ministerului Apărării Naționale au fost din ce în ce mai complexe și au cuprins o paletă largă de domenii de activitate, conexe planurilor și programelor de restructurare și modernizare, care au avut loc, după anul 1999, în Armata României.

În contextul derulării reformei armatei, în anul 2007 s-a realizat comasarea Inspectoratului Ministerului Apărării Naționale cu Corpul de control, formându-se o nouă structură, denumită Corpul de control și inspecție. Din acest moment, a început, practic, a doua etapă în dezvoltarea conceptuală a evaluării de sistem a organismului militar, activitate care a devenit și misiunea generală a Corpului de control și inspecție, o evoluție firească, privită din perspectiva angajării responsabile a resurselor, dar și un instrument prin care ministrul apărării naționale să-și poată exercita pe deplin funcțiile conducerii.

Concomitent cu definitivarea acestui cadru normativ, Inspectoratul General a fundamentat și a operaționalizat conceptul de „stare a armatei”, precum și cel de „stare a unei structuri militare”. Începând cu anul 2001, inspectoratul a fost desemnat să gestioneze planificarea și monitorizarea tuturor activităților de control și evaluare din Armata României, iar din anul 2004, a preluat exclusiv numai palierul evaluării sistemice a organismului militar. Cu această ocazie, a fost elaborat și un nou cadru normativ de evaluare, bazat pe executarea de inspecții.

Pentru introducerea misiunii care îi revine, noua organizație de inspecție a operat pentru executarea următoarelor exigențe definitorii:

- reorganizarea și operaționalizarea noului mecanism de inspecție sistemică și organizatorică prin fuzionarea organizațiilor cu îndatoriri și răspunderi în domeniu;

- crearea și introducerea unui nou cadru normativ care va legaliza preocupările noii structuri de inspecție sistemică și organizatorică, potrivit locului, atribuției, menirii și domeniilor de competență, acordate prin lege;
- conturarea și introducerea unui cadru contemporan de pregătire definitivă și de confirmare a inspectorilor, compatibil cu cele corespondente din armatele celorlalte țări membre ale NATO;
- însușirea unor formalități și funcții informatice care să conducă la remedierea procesului de adunare, stocare, procesare și analizare a datelor și documentelor de stare a organismului militar.

Paralel cu transformările menționate, domeniul evaluării de sistem și al evaluării structurale a organismului militar a cunoscut și cerințe privind modernizarea intrinsecă.

Ulterior, prin apariția Ordinului ministrului apărării naționale nr. MS 56/2015, *Ordin privind planificarea, organizarea și executarea inspecțiilor și controalelor în Ministerul Apărării Naționale*, au fost clarificate și explicitate toate aspectele legate de definirea domeniilor de activitate și a tipologiei acestora, s-a delimitat conceptual faptul că evaluarea se realizează numai prin inspecții, a statuat competențele, a eliminat redundanțele și paralelismul dintre structurile militare, responsabile de exercitarea atribuțiilor specifice pe timpul executării inspecțiilor și controalelor, dar a stabilit și modalitățile de planificare, monitorizare și valorificare eficientă a rezultatelor obținute prin inspecții și controale.

În acest sens, este de menționat faptul că, în perioada 2005-2020, inspectoratul și mai apoi Corpul de control și inspecție au planificat și au desfășurat multiple evaluări de sistem, având teme din domenii diverse, conform obiectivelor stabilite în baza Strategiei militare a României, Strategiei de transformare a Armatei României, a Programului de transformare a Armatei României, dar și a Directivelor de planificare a apărării.

Concluzii

O primă constatare relevă faptul că evaluările efectuate în perioada 2005-2020 au fost orientate, cu precădere, pe domeniile importante de activitate ale sistemului militar (asigurarea unui nivel ridicat al capacității de reacție-readiness, dezvoltarea capabilităților necesare și relevante pentru îndeplinirea misiunilor Armatei României, educația și instrucția). Totodată, evaluările din domeniul protecției mediului, protecției muncii (în prezent, sănătate și securitate în muncă), supravegherii tehnice și metrologiei legale au fost executate an de an, având în vedere că, pe subdomeniile menționate, au fost înregistrate cele mai multe transformări conceptuale, comparativ cu realizările practice, care au fost mai reduse.

Rezultatele tuturor evaluărilor efectuate au fost caracterizate de transparență. Astfel, după ce acestea au fost raportate ministrului apărării naționale și după ce au fost distribuite structurilor responsabile cu aplicarea recomandărilor și a soluțiilor identificate, au fost publicate, în sinteză, în Buletinul Informativ al Armatei, acest

fapt permițând diseminarea și aducerea la cunoștință a rezultatelor evaluărilor la nivelul întregului sistem militar.

La momentul elaborării lucrării, cadrul normativ de evaluare a structurilor militare din Armata României era reglementat prin Ordinul ministrului apărării naționale nr. MS 56/2015, *Ordin privind planificarea, organizarea și executarea inspecțiilor și controalelor în Ministerul Apărării Naționale*.

Evaluarea de sistem în Armata României a fost și va rămâne misiunea Inspectoratului Ministerului Apărării Naționale, respectiv a Corpului de control și inspecție. În perioada 2005-2020, evaluările de sistem au fost orientate, cu precădere, pe domeniile importante de activitate ale sistemului militar, ca urmare a multiplelor transformări petrecute în ultimii ani și a necesității monitorizării și comensurării parametrilor de evoluție a acestora, pentru aplicarea de corecții și eliminarea disfuncționalităților.

Referințe

Corpul de control și inspecție. 2018. “Dispoziția șefului Corpului de control și inspecție nr. A-2188 Dispoziția șefului Corpului de control și inspecție nr. A-2188 din 07.06.2018 privind intrarea în exploatare a Aplicației informatice pentru gestionarea inspecțiilor și controalelor în ministere.”

Corpul de control și inspecție. 2020. *Revista Corpului de control și inspecție*. nr. 1: 15.

Dispoziția șefului Statului Major General. 2008. *SMG 93/2008 privind executarea controlului, evaluării operaționale și autoevaluării structurilor subordonate Statului Major General*.

Guvernul României. 1999. „HOTĂRÂRE nr. 385 din 18 mai 1999.” *Monitorul Oficial* nr. 227, 21 mai 1999.

Inspectoratul General al Ministerului Apărării Naționale. 1999. *Revista Inspectoratului General*. Anul I, nr. 1: 36.

—. 2004. *Revista Inspectoratului M.Ap.N.* nr. 1: 63.

Ionescu, Victor-Romeo. 2009. *Politici publice europene*. Galați: Universitatea „Dunărea de Jos”. Accesat 08 10. <https://www.scribd.com/doc/143244347/politici-publice-europene>.

Ministerul Apărării Naționale. 2000. *Culegere de termeni, concepte și noțiuni de referință din domeniile politicii militare, securității naționale și apărării armate*. Editura militară.

—. 2007. „Strategia de Transformare a Armatei României.” https://drpcvp.mapn.ro/webroot/fileslib/upload/files/PROGRAME%20SI%20STRATEGII/STRATEGIA_TRANSFORMARE_ARMATA_ROMANIEI.pdf.

—. 2021. *Structuri, Corpul de control și inspecție, Misiune generală, domenii de competență*.

Ordinul ministrului apărării naționale nr. 183. 2005. „Metodologia de realizare, implementare și dare în exploatare a sistemelor informatice militare.” (pentru aprobarea SMG/ACT-6).

Ordinul ministrului apărării naționale, M 120. 2004. *Instrucțiuni privind planificarea, organizarea, executarea și finalizarea inspecțiilor inspectorului general*.